

danne borgerlige Begravelser kun maa finde Sted paa den Betingelse, at der ikke maa foretages Jordpaakastelse — det er, saa vidt jeg kan se, en Indskrænkning i Forhold til det kirkelige Udvalgs Lovforslag, som tillader ogsaa Jordpaakastelse —, og saa maa der ikke uden Sognepræstens Tilladelse synges andet end Salmer, der findes optagne i Folkekirkens Salmebøger. — Under den tredie Form af borgerlig Begravelse komme de Folk, som staa udenfor Folkekirken, og som omhandles i § 5, første Stykke. For disse gælde akkurat de samme Regler, som angives i §§ 3 og 4, det vil sige, at der f. Eks. ikke kan finde Jordpaakastelse Sted ved disse Begravelser. Det forstaar jeg ikke. Jordpaakastelse er ganske sikkert i dette Øjeblik en kristelig Ceremoni, saaledes som den bruges indenfor den kristne Kirke ved dens Begravelser, men den foregaar f. Eks. ogsaa ved jødiske Begravelser, ikke saaledes, at Præsten alene foretager den, men saaledes, at først Præsten og dernæst de af Følget, der ønske det, deltage deri. Naar der finder en almindelig borgerlig Begravelse Sted, og de, der deltage i Følget, ønske at udføre denne Ceremoni, saa kan jeg ikke forstaa, at det ikke skal tillades dem. Men endnu mindre forstaar jeg, at det ikke uden Præstens Samtykke kan tillades at synges andre Salmer end dem, der staa i Folkekirkens Salmebog. Det er muligt, at Præsten ikke har Lyst til at give sin Tilladelse, men det vil dog være underligt, at det, naar en Mand, som slet ikke tilhører Folkekirken, begraves, saa ikke uden Præstens Tilladelse skulde være tilladt Følget at synges andre Salmer eller en Sang, som er skrevet til denne Lejlighed, om de saa ere nok saa højtidelige og ikke anstødelige. Hvad i al Verden skulde der være i Vejen derfor? Naar der er Tale om det anstødelige, maa jeg i øvrigt sige, at jeg lidet forstaar det Ord, der bruges, at der ved en saadan borgerlig Begravelse ikke maa foretages noget, der „strider mod det Hensyn, der skyldes Folkekirken“. Det er et meget vagt Ord, og jeg ved ikke, hvorledes det skal forstaas. Hvis det kun er en Henvisning til § 156 i Straffeloven, hvori der staar, at det ikke tillades nogen at drive „Spot med eller forhaane noget her i Landet bestaaende Religionssamfundets Troslærdomme eller Gudsdyrkelse“, saa behøves det ikke. Hvis det skal betegne noget, som strider mod Politivetægten, maa det ogsaa afgøres paa anden Maade. Og hvis der ved Ordene „strider imod det Hensyn, der skyldes Folkekirken“,

skal menes noget dogmatisk, er det ganske umuligt at gennemføre. Og drejer det sig om rituelle eller ceremonielle Hensyn, er det ligesaa umuligt. Jeg ved ikke, hvordan man skal værges sig derimod, men jeg er ganske overbevist om, at det vil være muligt dermed at forhindre meget, som man ikke synes om, til forskellige Tider, forskellige ceremonielle og rituelle Ting, som man ikke synes om. Men hvis man vil have rene borgerlige Begravelser, maa man ogsaa finde sig i, at de finde Sted paa ren, borgerlig Vis, og saa har Folkekirken intet at gøre dermed, enten Begravelsen finder Sted paa en offentlig Begravelsesplads, eller man har indrømmet den Plads paa den saakaldte Folkekirkens Kirkegaard.

Jeg kan ikke nægte, at Forslaget vel indeholder Fremskridt, men det synes mig paa saa mange Punkter i Virkeligheden at tage saa urimelige Forbehold, at jeg vil tillade mig at anbefale til det Udvalg, der bliver nedsat i denne Sag, at tage i Betragtning, om det ikke var rimeligere, at det høje Ting gjorde et noget stærkere Fremskridt i den Henseende end det, det kirkelige Udvalg og, efter dette, den højtærede Kultusminister her har gjort.

Matzen: Da det foreliggende Forslag er vedtaget i det kirkelige Udvalg, ogsaa hvad dets væsentligste Bestanddel angaar, nemlig Regelen om borgerlig Begravelse for Folkekirkens Medlemmer, skal jeg for mit Vedkommende ikke gøre nogen Indvending derimod. Der er kun et Par enkelte Punkter, hvorpaa jeg finder mig foranlediget til at henlede Opmærksomheden. Det første er Bestemmelsen om, at en Persons Ønske om at begraves borgerlig ikke behøver at foreligge i Testamentsform. Det forekommer mig dog, at vi bør være varsomme med at indføre Anomalier i Lovgivningen, og det er jo for Tiden den almindelige Regel, for at afdødes Ønsker skulle respekteres, maa de foreligge i Testamentsform. Denne Fordring gælder navnlig ogsaa, hvor Talen er om, hvorvidt vedkommendes Lig skal brændes eller borgerlig begraves. Det er altsaa noget helt nyt, der her indføres, som ikke blot er i Strid med vor almindelige Lovgivning, men endog særlig i Strid med Lovgivningen paa dette Omraade. Nu henviser man til, at her vil man ikke gaa saa strengt frem, thi ingen vil nægte at respektere den afdødes Ønske. Nej, det er ganske vist, det vil ingen gøre. Men det Spørgsmaal, der skal besvares, er, hvorvidt det virkelig har været den afdødes Ønske. Det er derfor, man kræver